

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS **par dabasgāzes pārvades sistēmas** **pakalpojuma tarifu aprēķināšanas** **metodiku**

2019.gada 30.maijs
Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums	3
II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība	4
1) Pamatojums	4
2) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	8

Pielikumā: Lēmuma projekts "Dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika"

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums

Konsultāciju dokumenta mērķis ir uzzināt ieinteresēto personu viedokli par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) lēmuma projektu “Dabaszgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Metodikas projekts), **kā arī par iespējamām alternatīviem risinājumiem attiecībā uz tarifu piemērošanu, mainoties kapitāla izmaksām (skat. nodaļu “Pamatojums”)**.

Saskaņā ar Enerģētikas likuma 15.panta 1.¹daļu pārvades sistēmas operators sniedz pārvades pakalpojumu par regulatora noteiktajiem tarifiem vai par tarifiem, ko noteicis attiecīgais pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar regulatora noteikto tarifu aprēķināšanas metodiku, ja ir saņemta regulatora atļauja. Likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka regulators nosaka tarifu aprēķināšanas metodiku, un 25.panta pirmā daļa noteic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja pienākumu sniegt regulatoram tā pieprasīto informāciju regulatora noteiktajā laikā un kārtībā.

Ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 12.jūlija Direktīvā 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabaszgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu noteikto par dalībvalsti, kā arī regulatīvo iestāžu savstarpējo sadarbību, lai integrētu valstu tirgus vienā vai vairākos reģionālos līmeņos, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 13.jūlija Regulā (EK) Nr.715/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabaszgāzes pārvades tīkliem un par Regulas (EK) Nr.1775/2005 atcelšanu noteikto par ieejas-izejas sistēmas koncepcijas ieviešanu, 2015.gada 12.februārī izveidota Reģionālā gāzes tirgus koordinācijas darba grupa (turpmāk – RGMCG). RGMCG sastāvā ir Baltijas valstu un Somijas ministriju, nacionālo regulatīvo iestāžu un reģionālās nozīmes dabaszgāzes infrastruktūras uzņēmumu pārstāvji, un tās galvenais uzdevums ir izveidot efektīvi funkcionējošu reģionālo dabaszgāzes tirgu Baltijā un Somijā.

RGMCG izstrādātais Reģionālā dabaszgāzes tirgus attīstības plāns paredz reģionālā dabaszgāzes tirgus izveidi, dabaszgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu noteikšanā balstoties uz Eiropas Komisijas 2017.gada 16.marta Regulas Nr.2017/460, ar ko izveido tīkla kodeksu par harmonizētām gāzes pārvades tarifu struktūrām (turpmāk – Regula Nr.2017/460) prasībām, proti, ja tiek veidota dabaszgāzes pārvades ieejas-izejas sistēma, kurā darbojas vairāki dabaszgāzes pārvades sistēmas operatori, jāizveido efektīva pārvades sistēmas operatoru savstarpējās kompensācijas kārtība, lai segtu dabaszgāzes pārvades sistēmas operatoru pamatotās izmaksas, kas radušās, nodrošinot dabaszgāzes pārvades pakalpojumu vienotajā dabaszgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmā, lai nepieļautu nelabvēlīgu ietekmi uz iesaistīto dabaszgāzes pārvades sistēmas operatoru pārvades pakalpojumu ieņēmumiem.

Metodikas projekts sagatavots, ņemot vērā Reģionālā dabaszgāzes tirgus attīstības plānā, Enerģētikas likumā un likumā “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” noteikto, kā arī Regulā Nr.2017/460 noteiktās prasības attiecībā uz dabaszgāzes pārvades pakalpojumiem un to tarifu noteikšanas principiem, un noteikumiem par ieejas-izejas sistēmām, kas aptver vairākas dalībvalstis, kurās darbojas vairāki dabaszgāzes pārvades sistēmas operatori. Ievērojot, ka Regula Nr.2017/460 noteic specifiskus noteikumus attiecībā uz dabaszgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu noteikšanas procesu (piemēram, atļauto ieņēmumu noteikšanu, regulatīvā rēķina izveidi), tiek veikti vairāki precizējoši grozījumi. Grozāmo tiesību normu apjoms Regulatora 2016.gada 28.novembra lēmumā Nr.1/29 “Dabaszgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Metodika) pārsniedz pusi no spēkā esošo metodikas tiesību normu apjoma. Līdz ar to ir lietderīgi izdot metodiku jaunā redakcijā.

Metodikas projekta plānotais spēkā stāšanās laiks – 2019.gada **21.jūnijs**.

Priekšlikumus un komentārus par Metodikas projektu lūdzam Regulatoram iesniegt rakstveidā, kā arī elektroniskā formā, nosūtot tos uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, līdz 2019.gada 13.jūnijam.

Regulatora sagatavotais Metodikas projekts ir pievienots šā konsultāciju dokumenta pielikumā.

II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība

1) Pamatojums

Ievērojot, ka Metodika apstiprināta pirms Regulas Nr.2017/460 spēkā stāšanās, tajā pilnīgi precīzi nav atspoguļotas minētās regulas prasības.

Metodikas projektā precizēta terminu sadaļa, jo daļa no terminiem ir jau noteikti citos normatīvajos aktos – Regulā Nr.2017/460 un Regulatora 2017.gada 13.aprīļa lēmumā Nr.1/16 "Dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi".

Metodika ir izmaksu bāzēta. Metodikas projekts atbilstoši Regulā Nr.2017/460 noteiktajam paredz, ka dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšana ir balstīta uz atļautajiem ieņēmumiem. Plānotajiem atļautajiem ieņēmumiem jāsedz tarifu aprēķinā iekļaujamās kopējās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas.

Metodikas projekts noteic tarifu aprēķinā iekļaujamās atļautos ieņēmumus un to attiecināšanas principus, tarifu aprēķinus, tarifu projekta izstrādāšanas, iesniegšanas un izvērtēšanas kārtību.

Līdzšinējais tarifu pārskata cikla ilgums bija viens gads, bet Metodikas projektā noteikts, ka regulatīvā perioda un tarifu perioda ilgums ir trīs gadi. Tādējādi dabasgāzes pārvades sistēmas operatoram un sistēmas lietotājiem tiek radīta pārskatāmāka un prognozējamāka darbības vide. Regulators līdz katra regulatīvā perioda sākuma gada 15.janvārim var pieņemt lēmumu par citu regulatīvā perioda vai tarifu perioda ilgumu.

Regulas Nr.2017/460 12.pants, kas nosaka standarta jaudas produktu tarifu aprēķināšanas vispārīgus noteikumus, paredz pakāpenisku tarifu perioda un gāzes gada (sākas esošā gada 1.oktobrī un beidzas nākamā gada 30.septembrī) sākuma saskaņošanu. Ievērojot minēto, Metodikas projektā noteikts, ka, sākot ar 2022.gadu, regulatīvajam periodam un tarifu periodam jā sākas attiecīgā gada 1.oktobrī.

Somijas, Igaunijas un Latvijas regulatīvās iestādes, 2018.gada 14.novembrī parakstot Saprašanās memorandu par sadarbību un koordinētu darbību, veidojot Somijas, Igaunijas un Latvijas dabasgāzes tirgu, vienojās par vienotas dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas izveidi. Viens no būtiskākajiem vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas darbības principiem ir iekšējo komerciālo starpsavienojuma punktu neesamība un iespēja piemērot vienu un to pašu tarifu visos vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas ieejas punktos no citām dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmām, kā arī izejas punktos. Līdz ar to saskaņā ar Regulas Nr.2017/460 10.panta 3.punktu jāizstrādā efektīva vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas pārvades sistēmas operatoru savstarpējās kompensācijas kārtība. Atbilstoši minētajai kompensācijas kārtībai dabasgāzes pārvades sistēmas operators iekasēs vai veiks maksājumus citiem vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas pārvades sistēmas operatoriem.

Metodikas projektā ieviesta dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas, tajā skaitā vienotas dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas, koncepcija, kā arī paredzēts, ka, veicot vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķinu, jāņem vērā ieņēmumi un izdevumi, kas rodas dabasgāzes pārvades sistēmas operatoram saskaņā ar vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru savstarpējās kompensācijas kārtību.

Viens no lielākajiem dabasgāzes pārvades sistēmas operatora izmaksu elementiem ir dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas, kas saistītas ar Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumos Nr.312 "Energijas lietotāju apgādes un kurināmā pārdošanas kārtība izsludinātas enerģētiskās krīzes laikā un valsts apdraudējuma gadījumā" noteikto sistēmas operatora pienākumu nodrošināt enerģētiskās krīzes laikā nepieciešamo dabasgāzes izņemšanas jaudu no Inčukalna pazemes gāzes krātuves. Lai nodrošinātu sistēmas operatoram skaidrību par

šo izmaksu iekļaušanu dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķinos, kā arī novērstu iespējamās tarifu vērtību straujas svārstības, Metodikas projektā noteikts, ka dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas tarifu projektā iekļauj atbilstoši faktiskajai vērtībai, paredzot to atgūšanu divos gāzes gados no dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksu saistību segšanas rašanās brīža.

Pārejas regulatīvajam periodam no 2020.gada 1.janvāra līdz 2022.gada 30.septembrim paredzēts, ka dabasgāzes pārvades sistēmas operators maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu aprēķinu norāda tabulas veidā pie dažādām dabasgāzes apgādes nodrošināšanas vērtībām ar soli 100 000 *euro*. Šāda kārtība paredzēta, jo dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas nav nosakāmas visam regulatīvajam periodam un tās var būtiski mainīties regulatīvā perioda laikā, tādēļ ir nepieciešams nodrošināt dabasgāzes pārvades sistēmas operatoram iespēju ar atļautajiem ieņēmumiem segt visas jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas.

Regulators, ņemot vērā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas un Valsts kontroles ieteikumus, Metodikas projektā iestrādājis stimulējošās regulācijas elementus, lai veicinātu sistēmas operatora efektīvāku darbību.

Izstrādājot Metodikas projektu, Regulators apzināja Eiropas Savienības dalībvalstu praktiski izmaksu efektivitātes koeficienta (turpmāk – efektivitātes koeficients) noteikšanā dabasgāzes pārvades sistēmas operatoriem un secināja, ka 2018.gadā efektivitātes koeficients bija noteikts 19 Eiropas Savienības dalībvalstīs (Lietuvā, Somijā, Zviedrijā un citās valstīs). Efektivitātes koeficients lielākajai daļai dalībvalstu noteikts robežās no 1% līdz 1,5%. Zemākā noteiktā likme ir 0% (Somijā) un augstākā likme – 3,5% (Rumānijā). Eiropas Savienības dalībvalstis neizmanto vienotu pieeju efektivitātes koeficienta noteikšanā. Turklāt efektivitātes koeficienta noteikšana ir deleģēta dažādām institūcijām. Piemēram, Luksemburgā efektivitātes koeficientu aprēķina Centrālā statistikas pārvalde, savukārt Slovēnijā to aprēķina neatkarīgs pētniecības institūts. Daudzās dalībvalstīs, nosakot efektivitātes koeficientu, tiek izmantoti starptautiski salīdzinoši pētījumi, kā arī nozares produktivitātes, inflācijas, algu izmaiņu un citi rādītāji. Nosakot efektivitātes koeficientu, tiek ņemts vērā arī sistēmas operatora viedoklis un tā pamatojums. Piemēram, Somijā noteiktais efektivitātes koeficients ir 0%, jo dabasgāzes pārvades sistēmas operators pamatoja, ka nākamajā regulatīvajā periodā tam pieaugs īstenojamo funkciju apjoms, kas palielinās izmaksas.

Regulators, izvērtējot efektivitātes koeficienta iespējamo ietekmi uz dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem, secināja, ka dabasgāzes pārvades sistēmas operatoram uzlabojot pamatlīdzekļu un citu resursu izmantošanas efektivitāti, kā arī saimnieciskās darbības efektivitāti un sasniedzot 1% izmaksu efektivitāti (efektivitātes koeficients 0,01), nemainoties pārvadītajam dabasgāzes daudzumam un citiem dabasgāzes pārvades sistēmas operatora izmaksas ietekmējošajiem faktoriem, būtu iespējams samazināt maksu par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu par 1%.

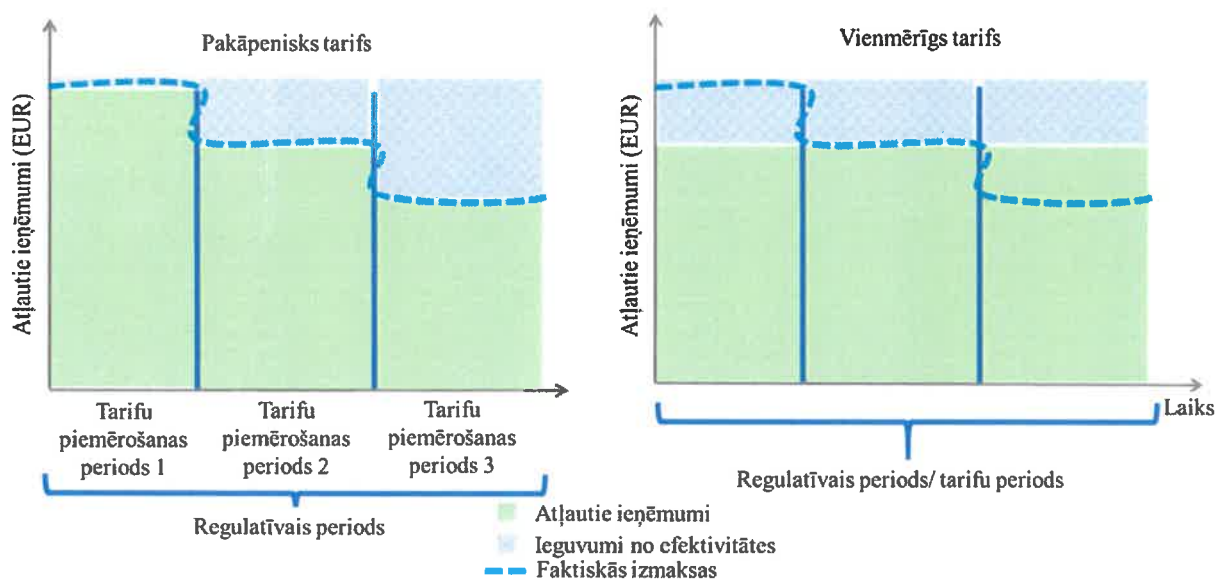
Metodikas projekts noteic, ka Regulators tarifu projekta izvērtēšanas ietvaros, ņemot vērā salīdzināmus Eiropas Savienības un Latvijas enerģijas pārvades sistēmas operatoru efektivitātes rādītājus, kā arī inflācijas, atalgojuma izmaiņu prognozes regulatīvajam periodam un citus pamatodus, objektīvus rādītājus, var noteikt efektivitātes koeficientu regulatīvajam periodam. Nosakot efektivitātes koeficientu, Regulators ņem vērā dabasgāzes pārvades sistēmas operatora sniegto viedokli par efektivitātes koeficienta apmēru un iespējamo ietekmi uz pārvades sistēmas drošu darbību.

Regulators izvērtēja divus iespējamās veidus, kā efektivitātes koeficienta sniegtos ieguvumus atspoguļot dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu vērtībās (skat. attēlu zemāk):

- pirmais veids – pamatojoties uz dabasgāzes pārvades sistēmas operatora sniegtajiem apsvērumiem, regulatīvajā periodā iespējams noteikt vairākus tarifu piemērošanas

periodus, kuros piemēro atšķirīgus dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifus, efektivitātes koeficienta sniegtos ieguvumus pakāpeniski iekļaujot dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifos visā regulatīvajā periodā. Dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķinu norāda tabulas veidā pie dažādām efektivitātes koeficienta vērtībām. Šāda pieeja tuvina efektivitātes īstenošanas pasākumu nesto labumu atspoguļošanu reāllaikā, līdz ar to uzlabojot dabasgāzes pārvades sistēmas operatora rentabilitātes un aktivitātes rādītājus. Vienlaikus dabasgāzes tirgus dalībniekiem tiek nodrošināta pārredzamība, jo, lai gan dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifs regulatīvā perioda ietvaros mainās, efektivitātes koeficienta vērtība tarifu piemērošanas periodos un dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu vērtības ir noteiktas;

- otrs veids – noteikt vienmērīgu ieguvumu iekļaušanu dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifos visā regulatīvajā periodā, tas ir, regulatīvā perioda un tarifu perioda ilgums tiek noteikts vienāds, līdz ar to dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu vērtības efektivitātes koeficienta iespaidā regulatīvajā periodā nemainās. No šādas pieejas lielākie ieguvēji ir dabasgāzes pārvades sistēmas lietotāji, kuri efektivitātes veicināšanas pasākumu īstenošanas sniegtos ieguvumus saņem agrāk (no dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu stāšanās spēkā brīža). Papildus minētajam šādai pieejai, kas tūlītēji nodrošina konkurētspējīgāku dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma cenu, var būt pozitīva ietekme uz dabasgāzes konkurētspējas veicināšanu, salīdzinot ar citiem alternatīviem energoresursiem. Dabasgāzes pārvades sistēmas operators, īstenojot paredzētos darbības efektivitātes uzlabošanas pasākumus, regulatīvā perioda laikā atgūst visus atļautos ieņēmumus.

Pārskatāmas un prognozējamas darbības vides izveidošanai dabasgāzes pārvades sistēmas operatoram un sistēmas lietotājiem Metodikas projektā bez tarifu un regulatīvā perioda pagarināšanas līdz trīs gadiem ir noteikta efektivitātes koeficienta sniegto ieguvumu vienmērīga iekļaušana tarifos visā regulatīvajā periodā, kā arī paredzēts, ka kapitāla izmaksas netiek pārskatītas regulatīvā perioda ietvaros.

Garāka tarifu perioda laikā var būtiski mainīties dabasgāzes pārvades sistēmas operatora kapitāla izmaksas un attiecīgi ietekmēt tā ieņēmumu līmeni. Tāpat garākā tarifu periodā mainās ekonomiski pamatotas sabiedrisko pakalpojumu izmaksas, kuras jāsedz ar dabasgāzes lietotāju izdarītiem tarifu maksājumiem. Pēdējo gadu laikā ir būtiski samazinājusies kapitāla atdeves likme. 2017.gadā iesniegtajiem tarifu projektiem kapitāla atdeves likme bija noteikta 4,68%, savukārt 2019.gadā iesniedzamajiem tarifu projektiem kapitāla atdeves likme ir 4,22%. Divu

gadu laikā apstiprināto kapitāla atdeves likmju izmaiņu rezultātā maksa par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu ir samazinājusies vairāk nekā par 10%.

Metodikas projektā būtu iespējams noteikt **alternatīvu mehānismu** attiecībā uz kapitāla izmaksām. Tā mērķis – nodrošināt, ka dabasgāzes lietotāji norēķinās par ekonomiski pamatotiem tarifiem un dabasgāzes pārvades sistēmas operators spēj ar atļautajiem ieņēmumiem segt visas jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas, un novērst lielas tarifu izmaiņas nākamajā regulatīvajā un tarifu periodā, kā arī dot dabasgāzes pārvades sistēmas operatoram signālu investīciju veikšanai dabasgāzes pārvades tīklā, kad tās ir nepieciešamas. Alternatīvais mehānisms – pārskatīt piemērojamos tarifus, ja kapitāla izmaksas mainās tarifu perioda laikā, Metodikas projektā tiktu atspoguļots šādi:

- ja tarifu periods ir garāks par gadu, dabasgāzes pārvades sistēmas operators maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu aprēķinu iesniedz tabulas veidā pie dažādām kapitāla izmaksu vērtībām ar soli 100 000 euro. Attiecīgajam kalendārajam gadam kapitāla izmaksas nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$I_{kap\ t\ (nac)} = I_{kap\ t-1p\ (nac)} + (I_{kap\ t-1\ (nac)} - I_{kap\ t-1f\ (nac)}),$$

kur

$I_{kap\ t\ (nac)}$ – nacionālās pārvades sistēmas kapitāla izmaksas, kuras izmanto maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu noteikšanai tarifu periodam [EUR];

$I_{kap\ t-1p\ (nac)}$ – nacionālās pārvades sistēmas kapitāla izmaksas uz tarifu piemērošanas gada 1.janvāri;

$I_{kap\ t-1\ (nac)}$ – nacionālās pārvades sistēmas kapitāla izmaksas uz iepriekšējā kalendārā gada 1.janvāri [EUR];

$I_{kap\ t-1f\ (nac)}$ – nacionālās pārvades sistēmas faktiskās kapitāla izmaksas uz iepriekšējā kalendārā gada 31.decembri [EUR];

- regulatīvajam periodam no 2020.gada 1.janvāra līdz 2022.gada 30.septembrim dabasgāzes pārvades sistēmas operators maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu aprēķinu norāda pie dažādām summētām dabasgāzes apgādes nodrošināšanas un kapitāla izmaksu vērtībām ar soli 100 000 euro šādas tabulas veidā:

Atļauto ieņēmumu fiksētā daļa	Atļauto ieņēmumu mainīgā daļa			Kopējie atļautie ieņēmumi	Maksa par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu
	Kapitāla izmaksu vērtība	Uz tarifu piemērošanas periodu attiecināmās dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas	Kopā		

Dabasgāzes pārvades sistēmas operators vienlaikus ar tarifu projektu iesniedz tabulā maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu noteikšanai izmantotās zemākās un augstākās summētās dabasgāzes apgādes nodrošināšanas un kapitāla izmaksu vērtības pamatojumu.

Iekļaujot minēto alternatīvo mehānismu Metodikas projektā, dabasgāzes pārvades sistēmas operators katru gadu nolasītu tarifu vērtības no tarifu lēmumā apstiprinātās tabulas pie dažādām kapitāla izmaksu vērtībām. Kapitāla izmaksas tiktu aprēķinātas, no iepriekšējā gada 1.janvāra faktiski aprēķinātajām kapitāla izmaksām atņemot iepriekšējā gada 31.decembra faktiskās kapitāla izmaksas un pieskaitot tarifu piemērošanas gada prognozētās kapitāla izmaksas. Prognozētās kapitāla izmaksas aprēķinātu, izmantojot

tarifu piemērošanas gada apstiprināto kapitāla atdeves likmi attiecīgajam gadam, regulējamo aktīvu bāzes vērtību uz 1.janvāri un faktisko nolietojumu.

Regulators apsver iespēju līdzīgu regulējumu iekļaut arī citās enerģētikas nozares sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodikās.

Regulators aicina ieinteresētās personas, jo īpaši dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru, citus enerģijas pārvades vai sadales sistēmas operatorus, izteikt viedokli par Regulatora piedāvātajiem alternatīvajiem risinājumiem Metodikas projektā noteiktajiem risinājumiem attiecībā uz tarifu piemērošanu, mainoties kapitāla izmaksām, salīdzinot ieguvumus no darbības vides stabilitātes un dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu precīzas atbilstības ekonomiski pamatotām izmaksām.

2) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Metodikas projektā ietvertais regulējums ietekmēs dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru un dabasgāzes lietotājus.

Priekšsēdētājs

R. Irklis

___., 2019.

Nr. (prot. Nr. __, __)

Dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika

*Izdota saskaņā ar Enerģētikas likuma 15.panta 1.¹ daļu un
likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem"
9.panta pirmās daļas 2.punktu un 25.panta pirmo daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika (turpmāk – metodika) nosaka kārtību, kādā aprēķina un nosaka dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifus.
2. Metodikā lietoti šādi termini:
 - 2.1. **dabasgāzes patēriņš tehnoloģiskām vajadzībām** – dabasgāzes pārvades sistēmas (turpmāk – pārvades sistēma) darbības nodrošināšanai izlietotā dabasgāze;
 - 2.2. **dabasgāzes zudumi** – pārvades sistēmā ievadīto un no pārvades sistēmas izvadīto dabasgāzes apjomu starpība attiecīgā laika periodā, neskaitot dabasgāzes patēriņu tehnoloģiskām vajadzībām;
 - 2.3. **izmaksas** – dabasgāzes pārvades sistēmas operatora (turpmāk – sistēmas operators) tehnoloģiski un ekonomiski pamatotas izmaksas, kas nepieciešamas pārvades sistēmas pakalpojuma efektīvai sniegšanai;
 - 2.4. **jaudas rezervēšanas pakalpojums** – pārvades sistēmas pakalpojums, ar kuru tiek nodrošināta ieejas vai izejas punktu jaudas produkta rezervēšana;
 - 2.5. **nacionālā pārvades sistēma** – pārvades sistēmas daļa (atzari no pārrobežu pārvades sistēmas, ko neizmanto dabasgāzes pārrobežu pārvadei) apdzīvotu vietu apgādei ar dabasgāzi kopā ar atzariem un sistēmas operatora gāzes regulēšanas stacijām;
 - 2.6. **pārrobežu pārvades sistēma** – pārvades sistēmas daļa no ieejas punkta no citas valsts pārvades sistēmas līdz izejas punktam uz citas valsts pārvades sistēmu vai līdz ieejas punktam dabasgāzes krātuvē;
 - 2.7. **prognozētā dienas vidējā jauda** – ieejas punkta vai izejas punkta trīs iepriekšējo kalendāro gadu dienas vidējā izmantotā jauda [kWh/d];
 - 2.8. **regulējamo aktīvu bāze (RAB)** – sistēmas operatora jaudas rezervēšanas pakalpojuma efektīvai sniegšanai izmantojamie aktīvi vai to daļa;
 - 2.9. **vienota dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēma** – vairākas tieši savienotas Eiropas Savienības dalībvalstu dabasgāzes pārvades sistēmas, starp kurām nav komerciālu starpsavienojumu punktu un kurās dabasgāzes pārvades izmaksas nav tieši piesaistītas konkrētam maršrutam;
 - 2.10. **virtuālais pretplūsmas jaudas produkts** – pārvades sistēmas jauda faktiskai plūsmai pretējam virzienam konkrētā laikposmā – gāzes gadā, gāzes ceturksnī, gāzes mēnesī vai gāzes dienā – ieejas vai izejas punktā, kurā nav iespējams fiziski nodrošināt dabasgāzi

pretējā virzienā, un dabasgāzes krātuves faktiskā tehnoloģiskā režīma plūsmas pretējam virzienam, kuru var rezervēt sistēmas lietotājs.

3. Šajā metodikā ietvertie termini lietoti Eiropas Komisijas 2017.gada 16.marta Regulas 2017/460, ar ko izveido tīkla kodeksu par harmonizētām gāzes pārvades tarifu struktūrām (turpmāk – Regula Nr.2017/460) izpratnē.
4. Regulatīvā perioda un tarifu perioda ilgums ir trīs gadi, ja regulators līdz katra regulatīvā perioda sākuma gada 15.janvārim nav pieņēmis lēmumu par citu regulatīvā perioda vai tarifu perioda ilgumu. Regulatīvais periods un tarifu periods sākas attiecīgā gada 1.oktobrī.
5. Sistēmas operators visas izmaksas uzrāda tūkstošos *euro* [tūkst. EUR] ar precizitāti līdz vienai zīmei aiz komata un ieejas vai izejas punktu jaudu kilovatstundās dienā [kWh/d], kas noapaļota līdz veselam skaitlim.

2. Pārvades sistēmas kopējā ieejas un izejas jauda

6. Pārvades sistēmas kopējās ieejas jaudas noteikšanā netiek ņemta vērā ieejas punktu jauda no pārvades sistēmām, kuras ietilpst vienotajā pārvades ieejas-izejas sistēmā. Pārvades sistēmas kopējo ieejas jaudu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$P_{ie} = \sum_{i=1}^{n_{ie}} P_{ie\ c}(i) + \sum_{i=1}^{n_{ie\ b}} P_{ie\ b}(i) + \sum_{i=1}^{n_{ie\ lng}} P_{ie\ lng}(i) + \sum_{i=1}^{n_{ie\ kr}} P_{ie\ kr}(i) \ ,$$

kur:

P_{ie} – pārvades sistēmas kopējā ieejas jauda [kWh/d];

n_{ie} – ieejas punktu no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas skaits;

$P_{ie\ c}(i)$ – pārvades sistēmas ieejas punkta no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas i prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d];

$n_{ie\ b}$ – ieejas punktu no biometāna ražošanas iekārtas skaits;

$P_{ie\ b}(i)$ – pārvades sistēmas ieejas punkta no biometāna ražošanas iekārtas i prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d];

$n_{ie\ lng}$ – ieejas punktu no sašķidrinātās dabasgāzes iekārtas skaits;

$P_{ie\ lng}$ – ieejas punkta no sašķidrinātās dabasgāzes iekārtas i prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d];

$n_{ie\ kr}$ – ieejas punktu no dabasgāzes krātuves skaits;

$P_{ie\ kr}$ – ieejas punkta no dabasgāzes krātuves prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d].

7. Pārvades sistēmas kopējās izejas jaudas noteikšanā netiek ņemta vērā izejas punktu jauda uz pārvades sistēmām, kuras ietilpst vienotajā pārvades ieejas-izejas sistēmā. Pārvades sistēmas kopējo izejas jaudu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$P_{iz} = \sum_{i=1}^{n_{iz}} P_{iz\ c}(i) + \sum_{i=1}^{n_{iz\ kr}} P_{iz\ kr}(i) + P_{iz\ v} \ ,$$

kur:

P_{iz} – pārvades sistēmas kopējā izejas jauda [kWh/d];

n_{iz} – izejas punktu uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu skaits;

$P_{iz\ c(i)}$ – pārvades sistēmas izejas punkta uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu i prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d];

$n_{iz\ kr}$ – izejas punktu no dabasgāzes krātuves skaits;

$P_{iz\ kr}$ – izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d];

$P_{iz\ v}$ – izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei prognozētā maksimālā dienas jauda [kWh/d].

8. Sistēmas operators vienlaikus ar tarifu projektu iesniedz pamatojumu, ja prognozētā dienas vidējā ieejas vai izejas jauda tiek koriģēta.

3. Tarifu aprēķinā iekļaujamie atļautie ieņēmumi

9. Plānotie atļautie ieņēmumi sedz tarifu aprēķinā iekļaujamās kopējās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas. Plānotos atļautos ieņēmumus nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$I_{e_{PSO}} = I_{PSO} - I_{PSO\ ef} - ITC,$$

kur:

I_{PSO} – plānotie atļautie ieņēmumi [EUR];

I_{PSO} – kopējās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas [EUR];

$I_{PSO\ ef}$ – jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu lielums, kas sistēmas operatoram jāsamazina, uzlabojot pamatlīdzekļu un citu resursu izmantošanas efektivitāti, kā arī saimnieciskās darbības efektivitāti [EUR];

ITC – ieņēmumu un izdevumu saldo par vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas pārvades sistēmas operatoru savstarpējām kompensācijām, kas saskaņā ar vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas pārvades sistēmas operatoru savstarpējās kompensācijas kārtību attiecinātas uz sistēmas operatoru (turpmāk – sistēmas operatoru savstarpējā kompensācija) [EUR].

10. Regulators, ņemot vērā salīdzināmus Eiropas Savienības un Latvijas enerģijas pārvades sistēmas operatoru efektivitātes rādītājus, kā arī inflācijas, atalgojuma izmaiņu prognozes regulatīvajam periodam un citus pamatotus, objektīvus rādītājus, var noteikt izmaksu efektivitātes koeficientu regulatīvajam periodam. Nosakot izmaksu efektivitātes koeficientu, regulators ņem vērā sistēmas operatora pamatoto viedokli par izmaksu efektivitātes koeficienta apmēru un tā ietekmi uz pārvades sistēmas drošu darbību. Izmaksu efektivitātes koeficientu piemēro daļai no jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksām, lai noteiktu šo izmaksu lielumu, kāds sistēmas operatoram jāsamazina līdz nākamajam regulatīvajam perioda sākumam un kāds tiks piemērots tarifu noteikšanā nākamajā regulatīvajā periodā. Izmaksu efektivitātes koeficientu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$I_{PSO\ ef} = (I_{PSO} - I_{e_{kor}} - ITC - I_{sist} - I_{nod(st,nac)}) \times K_{ef},$$

kur:

$I_{e_{kor}}$ – atļauto ieņēmumu korekcija, kas attiecināma uz pārrobežu un nacionālo pārvades sistēmu;

I_{sist} – dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas [EUR];

$I_{nod(st,nac)}$ – nodokļi, kas attiecināmi uz pārrobežu un nacionālo pārvades sistēmu [EUR];

K_{ef} – izmaksu efektivitātes koeficients.

11. Ja regulatīvais periods ir garāks par gadu, uz katru gadu tiek attiecināts vienāds jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu lielums, kāds sistēmas operatoram jāsamazina,

uzlabojot pamatlīdzekļu un citu resursu izmantošanas efektivitāti, kā arī saimnieciskās darbības efektivitāti. Pēc sistēmas operatora pamatota lūguma regulators var atļaut piemērot citu principu jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu lielumu attiecināšanai uz katru gadu regulatīvā perioda ietvaros.

12. Šīs metodikas 9. un 10.punktā noteiktajās formulās sistēmas operatoru savstarpējo kompensāciju ņem vērā, veicot vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas tarifu aprēķinu.
13. Sistēmas operatoru savstarpējās kompensācijas lielumu nosaka saskaņā ar vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru savstarpējās kompensācijas kārtību.
14. Sistēmas operators tarifu aprēķinā ietver un precīzi un nepārprotami norāda tikai izmaksas, kas saistītas ar jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanu.
15. Sistēmas operators lieto izmaksu attiecināšanas modeli, kura pamatprincipus un ieviešanu saskaņo ar regulatoru.
16. Tarifu aprēķinā iekļaujamās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas veido pārrobežu pārvades sistēmas un nacionālās pārvades sistēmas kapitāla izmaksas, ekspluatācijas izmaksas un nodokļi, kas attiecināmi uz pārrobežu un nacionālo pārvades sistēmu, un izmaksas nosaka, izmantojot šādas formulas:

$$I_{PSO} = I_{PSO\ st} + I_{PSO\ nac},$$

kur:

$I_{PSO\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas izmaksas [EUR];

$I_{PSO\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas izmaksas [EUR].

$$I_{PSO\ st} = I_{kap\ st} + I_{eksp\ st} + I_{nod\ st} + I_{e_{kor\ st}},$$

kur

$I_{kap\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas kapitāla izmaksas [EUR];

$I_{eksp\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas ekspluatācijas izmaksas [EUR];

$I_{nod\ st}$ – nodokļi, kas attiecināmi uz pārrobežu pārvades sistēmu [EUR];

$I_{e_{kor\ st}}$ – atļauto ieņēmumu korekcija, kas attiecināma uz pārrobežu pārvades sistēmu [EUR];

$$I_{PSO\ nac} = I_{kap\ nac} + I_{eksp\ nac} + I_{nod\ nac} + I_{e_{kor\ nac}},$$

kur:

$I_{kap\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas kapitāla izmaksas [EUR];

$I_{eksp\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas ekspluatācijas izmaksas [EUR];

$I_{nod\ nac}$ – nodokļi, kas attiecināmi uz nacionālo pārvades sistēmu [EUR];

$I_{e_{kor\ nac}}$ – atļauto ieņēmumu korekcija, kas attiecināma uz nacionālo pārvades sistēmu [EUR].

17. Sistēmas operators vienlaikus ar tarifu projektu iesniedz pamatojumu, ja tarifu aprēķinā iekļaujamās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas netiek attiecinātas atbilstoši šīs metodikas 16.punktā noteiktajam.

3.1. Kapitāla izmaksas

18. Kapitāla izmaksas veido kapitāla atdeve un nolietojums (amortizācija):

$$I_{kap(st,nac)} = P_{KA(st,nac)} + I_{nol(st,nac)},$$

kur:

$I_{kap(st,nac)}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas kapitāla izmaksas [EUR];

$P_{KA(st,nac)}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas kapitāla atdeve [EUR];

$I_{nol(st,nac)}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījums [EUR].

19. Sistēmas operators veido tādu kapitāla izmaksu uzskaiti, kas dod precīzu un nepārprotamu priekšstatu par pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas kapitāla izmaksām. Sistēmas operators skaidrojumu par pielietoto kapitāla izmaksu attiecināšanas metodi iesniedz vienlaikus ar tarifu projektu.

3.1.1. Regulējamo aktīvu bāze

20. Pārvades sistēmas RAB vērtības aprēķinos iekļauj sistēmas operatora īpašumā esošo pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu finanšu pārskata atlikušo vai bilances vērtību regulatīvā perioda sākuma gada 1.janvārī, kā arī aktīvos uzskaitītos maksājumus par dalību starptautiskajos pārvades infrastruktūras izveides projektos un saistības, kas izriet no lēmumiem par ieguldījumu izmaksu sadali, kuri ir pieņemti atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.aprīļa Regulai Nr.[347/2013](#) (ES), ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes un atceļ Lēmumu Nr.[1364/2006/EK](#), groza Regulu (EK) Nr.[713/2009](#), Regulu (EK) Nr.[714/2009](#) un Regulu (EK) Nr.[715/2009](#) (turpmāk – Regula Nr.[347/2013](#)), neiekļaujot finanšu ieguldījumus, debitoru parādus, vērtspapirus un līdzdalību kapitālos, naudas līdzekļus, krājumus, pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas, kā arī pamatlīdzekļu vērtības daļu, kas finansēta no valsts, pašvaldības, ārvalsts, Eiropas Savienības, citas starptautiskas organizācijas un institūcijas finanšu palīdzības vai finanšu atbalsta. RAB atbilst jaudas rezervēšanas pakalpojuma ilgtermiņa sniegšanai piesaistītā kapitāla vērtībai (pašu kapitāls un ilgtermiņa kredīti). Lai nodrošinātu atbilstošus stimulus, kas piešķirti saskaņā ar Regulas Nr.[347/2013](#) 13.pantu, RAB var iekļaut kopējo interešu projektos radušās pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas, ja, izstrādājot kopējo interešu projektu, tā virzītājs ir pamatojis šāda stimula nepieciešamību un iekļāvis šā stimula papildu ieguvumus projekta izmaksu un ieguvumu analīzē un regulators ir pieņēmis lēmumu par šāda stimula piešķiršanu.
21. Pamatlīdzekļus, kas iegūti par sistēmas lietotāja līdzekļiem (pieslēguma maksu), neiekļauj RAB vērtībā, šo pamatlīdzekļu nolietojumu nesedz ar tarifiem un no šiem aktīviem neplāno kapitāla atdevi.
22. Pamatlīdzekļu vai to daļas, kas netiek efektīvi izmantotas jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanai, bilances vērtību neietver RAB un to nolietojumu nesedz ar tarifu. Regulators var uzdot sistēmas operatoram iesniegt pamatlīdzekļu tehniskā stāvokļa un kalpošanas ilguma izvērtējumu.

3.1.2. Kapitāla atdeve

23. Kapitāla izmaksu noteikšanai izmanto RAB un kapitāla atdeves likmi. Kapitāla atdevi nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$P_{KA(st,nac)} = RAB_{(st,nac)} \times wacc,$$

kur:

$RAB_{(st,nac)}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas RAB vērtība [EUR];

wacc – vidējā svērtā kapitāla atdeves likme [%].

24. Kapitāla atdeves likmi nosaka regulators saskaņā ar kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodiku.
25. Sistēmas operators vidējo svērto kapitāla atdeves likmi piemēro atbilstoši RAB iekļauto aktīvu novērtēšanas vērtībai. Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi nominālā izteiksmē piemēro to RAB iekļauto aktīvu vērtībai, kuriem nav veikta pārvērtēšana. Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi reālā izteiksmē piemēro RAB iekļauto aktīvu vērtībai, kuriem veikta pārvērtēšana. Ieguldīto aktīvu vērtībai piemēro tādus pašus nosacījumus kā pašu izveidotajiem aktīviem.

3.1.3. Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījums

26. Pamatlīdzekļu nolietojumu un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījumu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$I_{nol(st,nac)} = I_{nol\ pam(st,nac)} + I_{nol\ nem(st,nac)},$$

kur:

$I_{nol\ pam}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas pamatlīdzekļu nolietojums [EUR];

$I_{nol\ nem}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas nemateriālo ieguldījumu izveidošanas izmaksu norakstījums [EUR].

27. Pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem un sistēmas operatora pieņemto grāmatvedības politiku.
28. Ja pamatlīdzekļi nav pilnībā izmantoti jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanai, aprēķināto nolietojumu koriģē atbilstoši pamatlīdzekļu lietderīgai izmantošanai.
29. Nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījumu aprēķina pētniecības un sistēmas operatora attīstības izmaksām, koncesiju, patentu, licenču, preču zīmju un citu nemateriālo ieguldījumu izmaksām (izņemot sistēmas operatora nemateriālo vērtību), ņemot vērā starptautiskos grāmatvedības standartus un sistēmas operatora pieņemto grāmatvedības politiku.

3.2. Nodokļi

30. Nekustamā īpašuma nodokli aprēķina saskaņā ar normatīvajiem aktiem tikai no RAB sastāvā iekļautiem aktīviem.

3.3. Eksploatācijas izmaksas

31. Pārrobežu pārvades sistēmas eksploatācijas izmaksas nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$I_{ekspl\ st} = I_{tehn\ proc\ st} + I_{pers\ st} + I_{rem\ st} + I_{saim\ st} ,$$

kur:

$I_{ekspl\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas ekspluatācijas izmaksas [EUR];

$I_{tehn\ proc\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas [EUR];

$I_{pers\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas personāla un sociālās izmaksas [EUR];

$I_{rem\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas kārtējo īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto ekspluatācijas remontu izmaksas [EUR];

$I_{saimn\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas pārējās saimnieciskās darbības izmaksas [EUR].

32. Nacionālās pārvades sistēmas ekspluatācijas izmaksas aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$I_{ekspl\ nac} = I_{tehn\ proc\ nac} + I_{pers\ nac} + I_{rem\ nac} + I_{saim\ nac} + I_{sist} ,$$

kur:

$I_{ekspl\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas ekspluatācijas izmaksas [EUR];

$I_{tehn\ proc\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas [EUR];

$I_{pers\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas personāla un sociālās izmaksas [EUR];

$I_{rem\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas kārtējo īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto ekspluatācijas remontu izmaksas [EUR];

$I_{saimn\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas pārējās saimnieciskās darbības izmaksas [EUR];

I_{sist} – dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas [EUR].

33. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas dabasgāzes pārvades zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas ir saistītas ar attiecīgā laika periodā pārvades sistēmai pievadītās un no pārvades sistēmas aizvadītās dabasgāzes apjoma starpību, ko veido dabasgāzes zudumi un dabasgāzes patēriņš tehnoloģiskām vajadzībām. Dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$I_{tehn\ proc\ (st, nac)} = I_{zud\ (st, nac)} + I_{teh\ (st, nac)} = (E_{zud\ (st, nac)} + E_{teh\ (st, nac)}) \times C_{zud},$$

kur:

$I_{zud\ (st, nac)}$ – maksa par dabasgāzes zudumiem pārrobežu un nacionālajā pārvades sistēmā [EUR];

$I_{teh\ (st, nac)}$ – maksa par dabasgāzes patēriņu tehnoloģiskām vajadzībām pārrobežu un nacionālajā pārvades sistēmā [EUR];

$E_{zud\ (st, nac)}$ – prognozētie dabasgāzes zudumi pārrobežu un nacionālajā pārvades sistēmā [kWh];

$E_{teh\ (st, nac)}$ – prognozētais dabasgāzes patēriņš tehnoloģiskām vajadzībām pārrobežu un nacionālajā pārvades sistēmā [kWh];

C_{zud} – prognozētā vidējā dabasgāzes zudumu cena [EUR/kWh].

34. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas personāla un sociālās izmaksas aprēķina saskaņā ar Darba likumu un sociālās apdrošināšanas jomu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.
35. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto kārtējo ekspluatācijas remontu izmaksas un darbu, kuri nepieciešami sistēmas operatora grāmatvedības bilancē esošo un nomāto pārvades aktīvu un administrēšanas aktīvu pamatlīdzekļu (ēku, būvju, iekārtu u.c.) uzturēšanai darba kārtībā un saglabāšanai un

kurus veic citi komersanti, izmaksas noraksta un iegrāmato pārskata periodā, kurā tās radušās. Šajā pozīcijā iekļauj krājumu uzturēšanas finansēšanas izmaksas atbilstoši plānotajam krājumu aprites ciklam, piemērojot komersanta faktisko aizņēmumu likmi. Krājumu uzturēšanas finansēšanas izmaksas tiek novērtētas, ņemot vērā nepārtrauktu un drošības prasībām atbilstošu jaudas rezervēšanas pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo krājumu apjomu. Ja faktiskā aizņēmuma likme, ko piemēro krājumu finansēšanas izmaksu novērtēšanai, pārsniedz pēdējo sešu mēnešu vidējo Latvijas Bankas publicēto nefinanšu sabiedrībām izsniegto īstermiņa kredītu (*euro*) mainīgo procentu likmi (jaunajiem darījumiem) atbilstoši krājumu apjomiem, krājumu uzturēšanas finansēšanas izmaksas tiek novērtētas, piemērojot pēdējo sešu mēnešu vidējo Latvijas Bankas publicēto nefinanšu sabiedrībām izsniegto īstermiņa kredītu (*euro*) mainīgo procentu likmi (jaunajiem darījumiem) atbilstoši krājumu apjomiem. Šajā pozīcijā neuzskaita ar kapitalizētu remontu un jaunu pamatlīdzekļu izveidi saistītās izmaksas un to veikšanai uzturēto krājumu finansēšanas izmaksas.

36. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas pārējās saimnieciskās darbības izmaksas ir ar sistēmas operatora darbību saistītas izmaksas, kas nav iekļautas citās izmaksu pozīcijās.
37. Dabaszāģes apgādes nodrošināšanas izmaksas, kas saistītas ar Ministru kabineta noteikumos noteikto sistēmas operatora pienākumu nodrošināt enerģētiskās krīzes laikā nepieciešamo dabaszāģes izņemšanas jaudu no Inčukalna pazemes gāzes krātuves, tarifu projektā iekļauj atbilstoši faktiskajai, pamatotai vērtībai, paredzot to atgūšanu divos gāzes gados no dabaszāģes apgādes nodrošināšanas izmaksu saistību segšanas rašanās brīža.

3.4. Regulatīvais rēķins (atļauto ieņģmumu korekcija)

38. Sistģmas operators izveido regulatģvo rģķinu, kurā tarifu perioda beigģs ieskaita faktiskos atļautos ieņģmumus tarifu periodā, kuri lielģki vai mazģki par plģnotajiem atļautajiem ieņģmumiem tarifu periodam.
39. Sistģmas operators divu mģnešu laikā pģc tarifu perioda beigģm iesniedz regulatoram informģciju par regulatģvģ rģķina atlikumu un tģ pamatojumu.
40. Ja regulatģvģ un tarifu perioda ilgums ir vienģds, nģkamģ regulatģvģ perioda kopģjie atļautie ieņģmumi tiek koriģģti šģdos gadģjumos:
 - 40.1. ja regulatģvģ rģķina atlikums ir negatģvs (faktiskie atļautie ieņģmumi ir mazģki par plģnotajiem atļautajiem ieņģmumiem), sistģmas operators par negģto ieņģmumu daļu palielina nģkamģ regulatģvģ perioda plģnotos atļautos ieņģmumus;
 - 40.2. ja regulatģvģ rģķina atlikums ir pozitģvs (faktiskie atļautie ieņģmumi ir lielģki par plģnotajiem atļautajiem ieņģmumiem), sistģmas operators par papildus gģto ieņģmumu daļu samazina nģkamģ regulatģvģ perioda plģnotos atļautos ieņģmumus;
 - 40.3. ja iepriekšģjģ regulatģvģ perioda faktiskģs pģrvades sistģmas jaudas rezervģšanas pakalpojuma izmaksas pa izmaksu grupģm ir mazģkas par apstiprinģtajģm jaudas rezervģšanas pakalpojuma izmaksģm pa izmaksu grupģm (turpmģk – izmaksu ietaupģjums), sistģmas operators pamato faktisko izmaksu atšķģrģbu pa izmaksu grupģm. Nģkamģjģ regulatģvajģ periodģ uz sistģmas lietotģjiem attiecinģmģs plģnotģs jaudas rezervģšanas pakalpojuma izmaksas samazina par izmaksu ietaupģjumu, attieģģgi samazģnot atļautos ieņģmumus. Ja izmaksu ietaupģjums veidojas darbģbas efektivģtģtes uzlabošanas rezultģtģ, sistģmas operators nģkamģjģ tarifu pģrskata ciklģ uz sistģmas lietotģjiem attiecinģmģs plģnotģs jaudas rezervģšanas pakalpojuma izmaksas samazina 50% apmģrģ no izmaksu ietaupģjuma;

- 40.4. ja iepriekšējā regulatīvajā periodā ārējo normatīvo aktu izmaiņu vai ārkārtas situāciju novēršanas dēļ radušās neparedzētas izmaksas ir pamatotas un ciktāl tās nav atgūstamas citādi, nākamā regulatīvā perioda plānotajās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksās tās iekļauj faktiskā apmērā, attiecīgi palielinot atļautos ieņēmumus.
41. Ja regulatīvajā periodā ir vairāki tarifu periodi, nākamajā regulatīvajā periodā ietilpstošā tarifu perioda kopējie atļautie ieņēmumi tiek koriģēti šādos gadījumos:
- 41.1. ja regulatīvā rēķina atlikums ir negatīvs (faktiskie atļautie ieņēmumi ir mazāki par plānotajiem atļautajiem ieņēmumiem), sistēmas operators par negūto ieņēmumu daļu palielina nākamā tarifu perioda plānotos atļautos ieņēmumus;
- 41.2. ja regulatīvā rēķina atlikums ir pozitīvs (faktiskie atļautie ieņēmumi ir lielāki par plānotajiem atļautajiem ieņēmumiem), sistēmas operators par papildus gūto ieņēmumu daļu samazina nākamā tarifu perioda plānotos atļautos ieņēmumus.

4. Atļauto ieņēmumu attiecināšanas principi

42. Sistēmas operatora plānotos atļautos ieņēmumus (I_{PSO}) iedala pārrobežu pārvades sistēmas atļautajos ieņēmumos ($I_{PSO\ st}$) un nacionālās pārvades sistēmas atļautajos ieņēmumos ($I_{PSO\ nac}$). Atļautos ieņēmumus izmanto pārrobežu pārvades sistēmas un nacionālās apgādes pārvades izmaksu, kuras aprēķina saskaņā ar šīs metodikas 16.punktā noteiktajām formulām, segšanai.
43. Sistēmas operators, nosakot atļautos ieņēmumus, kas atgūstami no ieejas punktu no citām pārvades ieejas-izejas sistēmām un no izejas punktu uz citām pārvades ieejas-izejas sistēmām jaudas rezervēšanas, piemēro ieņēmumiem par ieejas punktu jaudas rezervēšanu kopējo atļauto ieņēmumu sadalījuma koeficientu 0,50 un ieņēmumiem par izejas punktu jaudas rezervēšanu kopējo atļauto ieņēmumu sadalījuma koeficientu 0,50. Sistēmas operators vienlaikus ar tarifu projektu iesniedz pamatojumu, ja kopējo atļauto ieņēmumu sadalījuma koeficienti tiek koriģēti.
44. Ieejas punkta no dabasgāzes krātuves un izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi ieņēmumu pārdales koeficientu starp pārvades sistēmu un izejas punktu Latvijas lietotāju apgādei (K_{reg}), kā arī ieejas punkta no dabasgāzes krātuves un izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi tarifiem piemērojamo atlaidi (D_{kr}) nosaka sistēmas operators. Sistēmas operators var noteikt ieejas punkta no sašķidrinātās dabasgāzes iekārtas tarifiem piemērojamo atlaidi. Sistēmas operators noteiktā pārdales koeficienta un atlaides lieluma pamatojumu iesniedz vienlaikus ar tarifu projektu.

5. Gada standarta jaudas produktu tarifu aprēķins

45. Gada standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{ie(g)} = \frac{I_{PSO\ st} \times V_{ie} \times \left(1 - \frac{P_{ie\ kr}}{P_{ie}} \times D_{kr} \times K_{reg}\right)}{P_{ie} - P_{ie\ kr} \times D_{kr}}$$

kur:

$T_{ie(g)}$ – pārvades sistēmas gada standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas [EUR/kWh/d/gadā];

$I_{e_{PSO\ st}}$ – pārrobežu pārvades sistēmas atļautie ieņēmumi [EUR];
 V_{ie} – atļauto ieņēmumu sadalījuma koeficients ieņēmumiem par ieejas punktu no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas jaudas rezervēšanu;
 K_{reg} – ieejas punkta no dabasgāzes krātuves un izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi ieņēmumu pārdales koeficients starp pārvades sistēmu un izejas punktu Latvijas lietotāju apgādei;
 P_{ie} – pārvades sistēmas ieejas jauda [kWh/d];
 D_{kr} – ieejas punkta no dabasgāzes krātuves un izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi jaudas produktu tarifiem piemērotā atlaide;
 $P_{ie\ kr}$ – ieejas punkta no dabasgāzes krātuves prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d].

46. Gada standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktam no dabasgāzes krātuves nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{ie\ kr\ (g)} = T_{ie\ (g)} \times (1 - D_{kr}) ,$$

kur:

$T_{ie\ kr\ (g)}$ – gada standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktam no dabasgāzes krātuves [EUR/kWh/d/gadā].

47. Gada standarta jaudas produkta tarifu izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{iz\ (g)} = \frac{I_{e_{PSO\ st}} \times V_{iz} \times \left(1 - \frac{P_{iz\ kr}}{P_{iz}} \times D_{kr} \times K_{reg}\right)}{P_{iz} - P_{iz\ kr} \times D_{kr}} ,$$

kur:

$T_{iz\ (g)}$ – pārvades sistēmas gada standarta jaudas produkta tarifs izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu [EUR/kWh/d/gadā];

V_{iz} – atļauto ieņēmumu sadalījuma koeficients ieņēmumiem par izejas punktu uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu jaudas rezervēšanu;

P_{iz} – pārvades sistēmas izejas jauda [kWh/d];

$P_{iz\ kr}$ – izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d].

48. Gada standarta jaudas produkta tarifu izejas punktam uz dabasgāzes krātuvi nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{iz\ kr\ (g)} = T_{iz\ (g)} \times (1 - D_{kr}) ,$$

kur:

$T_{iz\ kr\ (g)}$ – gada standarta jaudas produkta tarifs izejas punktam uz dabasgāzes krātuvi [EUR/kWh/d/gadā].

49. Maksa par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu ir proporcionāla prognozētajam dabasgāzes pārvades un sadales sistēmai pieslēgtajiem gazificētajiem objektiem piegādātajam dabasgāzes apjomam, un to nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$K_{pārv} = \frac{I_{e_{PSO\ nac}} + I_{e_{PSO\ st}} \times D_{kr} \times K_{reg} \times \left(\frac{P_{ie\ kr} \times V_{ie}}{P_{ie}} + \frac{P_{iz\ kr} \times V_{iz}}{P_{iz}}\right) + T_{iz\ (g)} \times P_{iz\ v}}{Q_{nod\ liet\ (g)}} ,$$

kur:

$K_{pārv}$ – maksa par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu [EUR/kWh];

$Q_{nod\ liet\ (g)}$ – gada laikā dabasgāzes pārvades un sadales sistēmai pieslēgtajiem gazificētajiem objektiem piegādāto dabasgāzes apjomu prognoze [kWh];

$I_{\text{EPSO nac}}$ – nacionālās pārvades sistēmas atļautie ieņēmumi [EUR].

6. Reizinātāju un sezonāla faktora lielums

50. Sistēmas operators reizinātājus un sezonālā faktora lielumus aprēķina atbilstoši Regulai Nr.2017/460.
51. Sistēmas operators tarifu projektā izmantoto reizinātāju un sezonālā faktora lieluma ekonomisko pamatojumu, ņemot vērā sistēmas operatora pienākumu nodrošināt pārvades sistēmas efektīvu izmantošanu jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanai un kopējo jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu segšanu, iesniedz reizē ar tarifu projektu.
52. Pārvades sistēmas ieejas un izejas punktu pārslodzes reizinātāju (turpmāk – pārslodzes reizinātājs) nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$K_{\text{pārsł}} = P \times 100\% ,$$

kur:

$K_{\text{pārsł}}$ – pārvades sistēmas ieejas un izejas punktu pārslodzes reizinātājs;

P – pārvades sistēmas ieejas un izejas punktu pārslodzes varbūtība.

$$P = \frac{n \times L_a}{L} \times \frac{N_a}{N} ,$$

kur:

n – prognozētais standarta jaudas produkta aizstāšanu ar atslēdzamās jaudas produktu skaits;

L_a – vienas standarta jaudas produkta aizstāšanas prognozētais vidējais ilgums [h];

L – kopējais attiecīgā standarta jaudas produkta aizstāšanas ar atslēdzamās jaudas produktu ilgums [h];

N_a – vienā standarta jaudas produkta aizstāšanā aizstātās jaudas prognozētais vidējais lielums [kWh/d];

N – kopējā attiecīgā standarta jaudas produkta aizstāšanas ar atslēdzamās jaudas produktu jauda [kWh/d].

Ja aprēķinātais pārslodzes reizinātājs ir vienāds ar 0, tad tarifu aprēķinos izmanto pārslodzes reizinātāju, kas vienāds ar 0,05.

7. Īstermiņa standarta jaudas produktu tarifu aprēķins

53. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{ie(c,m,d,dl)} = \frac{T_{ie(g)} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times d ,$$

kur:

$T_{ie(c,m,d,dl)}$ – ceturkšņa (EUR/kWh/d/cet), mēneša (EUR/kWh/d/mēn), dienas vai pašreizējās dienas (EUR/kWh/d) standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas;

$K_{(c,m,d,dl)}$ – reizinātājs ceturkšņa, mēneša, dienas vai pašreizējās dienas standarta jaudas produktiem;

$S_{(c,m,d,dl)}$ – sezonālais faktors ceturkšņa, mēneša, dienas vai pašreizējās dienas standarta jaudas produktiem;

d – dienu skaits periodā, kad izmanto īstermiņa standarta jaudas produktu;
 G – dienu skaits tarifa piemērošanas gadā.

54. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifs izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{iz(c,m,d,dl)} = \frac{T_{iz(g)} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times d,$$

kur:

$T_{iz(c,m,d,dl)}$ – ceturkšņa (EUR/kWh/d/cet), mēneša (EUR/kWh/d/mēn), dienas un pašreizējās dienas (EUR/kWh/d) standarta jaudas produkta tarifs izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu.

55. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktam no dabasgāzes krātuves nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{iekr(c,m,d,dl)} = \frac{T_{iekr(g)} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times d,$$

kur:

$T_{iekr(c,m,d,dl)}$ – ceturkšņa (EUR/kWh/d/cet), mēneša (EUR/kWh/d/mēn), dienas un pašreizējās dienas (EUR/kWh/d) standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktam no dabasgāzes krātuves.

56. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifu izejas punktam no dabasgāzes krātuves nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{izkr(c,m,d,dl)} = \frac{T_{izkr(g)} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times d,$$

kur:

$T_{izkr(c,m,d,dl)}$ – ceturkšņa (EUR/kWh/d/cet), mēneša (EUR/kWh/d/mēn), dienas un pašreizējās dienas (EUR/kWh/d) standarta jaudas produkta tarifs izejas punktam no dabasgāzes krātuves.

57. Īstermiņa standarta jaudas produktu tarifus ieejas punktam no dabasgāzes krātuves dabasgāzes iesūkņēšanas laikā un izejas punktam uz dabasgāzes krātuvi dabasgāzes izņemšanas laikā aprēķina saskaņā ar šīs metodikas 63.punktā noteikto formulu.

8. Atslēdzamās jaudas produktu tarifu aprēķins ieejas un izejas punktiem

58. Atslēdzamās jaudas gada produkta tarifu ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{atie(g)} = T_{ie(g)} \times (1 - K_{pārsl}),$$

kur:

$T_{atie(g)}$ – atslēdzamās jaudas gada [EUR/kWh/d/gadā] produkta tarifs ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas.

59. Atslēdzamās jaudas ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas produktu tarifu ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{at\ ie(c,m,d,dl)} = T_{ie(c,m,d,dl)} \times (1 - K_{p\bar{ar}sl}) \times S_{(c,m,d,dl)},$$

kur:

$T_{at\ ie(c,m,d,dl)}$ – atslēdzamās jaudas ceturkšņa [EUR/kWh/d/cet], mēneša [EUR/kWh/d/mēn], dienas un pašreizējās dienas [EUR/kWh/d] produkta tarifs ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas.

60. Atslēdzamās jaudas gada produkta tarifu izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{at\ iz(g)} = T_{iz(g)} \times (1 - K_{p\bar{ar}sl}),$$

kur:

$T_{at\ iz(g)}$ – atslēdzamās jaudas gada [EUR/kWh/d/gadā] produkta tarifs izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu.

61. Atslēdzamās jaudas ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas produktu tarifu izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{at\ iz(c,m,d,dl)} = T_{iz(c,m,d,dl)} \times (1 - K_{p\bar{ar}sl}) \times S_{(c,m,d,dl)},$$

kur:

$T_{at\ iz(c,m,d,dl)}$ – atslēdzamās jaudas ceturkšņa [EUR/kWh/d/cet], mēneša [EUR/kWh/d/mēn], dienas un pašreizējās dienas [EUR/kWh/d] produkta tarifs izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu.

9. Atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas produktu tarifu aprēķins

62. Atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas gada produkta tarifu ieejas un izejas punktiem nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{p\ virt(ie,iz)(g)} = T_{(ie,iz)(g)} \times K_{virt},$$

kur:

$T_{p\ virt(ie,iz)(g)}$ – atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas gada [EUR/kWh/d/gadā] produkta tarifs ieejas vai izejas punktā;

K_{virt} – reizinātājs atslēdzamās jaudas īstermiņa virtuālās pretplūsmas produktiem.

63. Atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas produktu tarifu ieejas un izejas punktiem nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{p\ virt(ie,iz)(c,m,d,dl)} = T_{(ie,iz)(c,m,d,dl)} \times K_{virt},$$

kur:

$T_{p\ virt(ie,iz)(c,m,d,dl)}$ – atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas, ceturkšņa [EUR/kWh/d/cet], mēneša [EUR/kWh/d/mēn], dienas un pašreizējās dienas [EUR/kWh/d] produktu tarifs ieejas vai izejas punktā.

10. Tarifu noteikšanas procedūra

10.1. Tarifu projekta izstrādāšana un iesniegšana

64. Tarifu projektu sistēmas operators izstrādā saskaņā ar šo metodiku, nosakot atļautos ieņēmumus, kuri nepieciešami jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanas izmaksu segšanai.
65. Sistēmas operators aprēķina tarifus tā, lai atļautie ieņēmumi nepārsniegtu sistēmas operatora pamatotās izmaksas, kas attiecinātas uz jaudas rezervēšanas pakalpojumu.
66. Sistēmas operators aprēķina vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas tarifus šādā kārtībā:
 - 66.1. aprēķina standarta jaudas produktu tarifus, pieņemot, ka Latvijas pārvades sistēma nav daļa no vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas;
 - 66.2. aprēķina standarta jaudas produktu tarifus, pieņemot, ka Latvijas pārvades sistēma ir daļa no vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas;
 - 66.3. ja saskaņā ar šīs metodikas 66.2.apakšpunktu aprēķinātie standarta jaudas produkta tarifi ieejas vai izejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas atšķiras no tarifiem, par kuriem ir vienojušies vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas pārvades sistēmas operatori un regulatīvās iestādes, tad izmaiņas atļautajos ieņēmumos tiek attiecinātas uz maksu par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu.
67. Ja regulatīvais periods ir vienāds ar tarifu periodu un tarifu periods ir viens gads, sistēmas operators līdz regulatīvā perioda sākuma gada 1.februārim rakstveidā un elektroniskā formā (tarifu un to veidojošo izmaksu aprēķinus *Excel* formātā) iesniedz regulatoram izvērtēšanai:
 - 67.1. šīs metodikas 66.1. un 66.2.apakšpunktā noteiktos tarifu projektus, plānotos atļautos ieņēmumus un tiem atbilstošās izmaksas regulatīvajam periodam, sākot no attiecīgā gada 1.oktobra, kopā ar minēto izmaksu pamatojumu, tajā skaitā izmaksu izmaiņu, salīdzinot ar iepriekšējo regulatīvo periodu, skaidrojumu, un izmaksas pamatojošiem dokumentiem saskaņā ar regulatora noteikumiem par tarifus veidojošo izmaksu pamatojumu;
 - 67.2. informāciju par regulatīvajā periodā prognozēto sistēmas operatoru savstarpējo kompensāciju un tās pamatojumu;
 - 67.3. informāciju par iepriekšējā regulatīvā perioda ieņēmumiem no jaudas rezervēšanas pakalpojuma un kopējām faktiskām pārvades sistēmas jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksām.
68. Sistēmas operators var iesniegt regulatoram pamatotu pieprasījumu atļaut pašam noteikt tarifus saskaņā ar šo metodiku.

10.2. Tarifu projekta izvērtēšana

69. Regulators apstiprina vai noraida tarifus, izvērtējot to veidojošo izmaksu pamatojumu.
70. Tarifu projekta izvērtēšanas laikā sistēmas operators var iesniegt tarifu projekta labojumus un papildinājumus.
71. Ja regulators ir devis atļauju, atbilstoši Enerģētikas likuma 15.panta 1.¹daļai sistēmas operators pats nosaka tarifus saskaņā ar šo metodiku, ievērojot turpmāk norādīto kārtību:

- 71.1. ja sistēmas operators nosaka jaunus tarifus, tad ne vēlāk kā divus mēnešus pirms jauno tarifu spēkā stāšanās brīža sistēmas operators publicē tarifus oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Vienlaikus sistēmas operators iesniedz regulatoram tarifus, pamatojumu tarifiem un informāciju par iepriekšējā tarifu perioda faktiskajām izmaksām, jauno tarifu prognozētos datus, kā arī salīdzinājuma tabulas, kurās norādītas sistēmas lietotāju struktūras izmaiņas, un citus dokumentus, kuri pamato jauno tarifu nepieciešamību;
 - 71.2. regulators 21 dienas laikā pēc tarifu saņemšanas izvērtē iesniegto tarifu atbilstību šai metodikai un iesniegto tarifu ekonomisko pamatojumu;
 - 71.3. ja regulators 21 dienas laikā pēc tarifu saņemšanas nav pieņēmis lēmumu par iesniegto tarifu neatbilstību šai metodikai vai nav noraidījis tarifu ekonomisko pamatojumu, tad tarifi stājas spēkā sistēmas operatora noteiktā laikā.
 - 71.4. ja regulators 21 dienas laikā pēc tarifu saņemšanas pieņem lēmumu par iesniegto tarifu neatbilstību šai metodikai vai noraida tarifu ekonomisko pamatojumu, tad tarifi nestājas spēkā sistēmas operatora noteiktajā laikā. Pieņemto lēmumu regulators septiņu dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas nosūta sistēmas operatoram un publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" paziņojumu par pieņemto lēmumu, kurā atsauc tarifu spēkā stāšanos.
72. Apstiprinot tarifus, regulators var noteikt tarifu piemērošanas kārtību tarifu periodā.

11. Noslēguma jautājumi

73. Sistēmas operators, izstrādājot tarifu projektu, kura spēkā stāšanās plānota no 2020.gada 1.janvārī, ievēro, ka:
- 73.1. regulatīvais periods un tarifu periods ir no 2020.gada 1.janvāra līdz 2022.gada 30.septembrim;
 - 73.2. maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanas aprēķinā iekļauj dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksu, kuru saistības segt tika izpildītas 2018. un 2019.gadā, korekciju. Korekciju nosaka, ņemot vērā atgūstamās dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas un faktiski atgūtās izmaksas;
 - 73.3. regulatīvajam periodam no 2020.gada 1.janvāra līdz 2022.gada 30.septembrim sistēmas operators maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu aprēķinu norāda tabulas veidā pie dažādām dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksu vērtībām ar soli 100 000 *euro*. Sistēmas operators vienlaikus ar tarifu projektu iesniedz tabulā maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu noteikšanai izmantotās zemākās un augstākās dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksu vērtības pamatojumu.
74. Atzīt par spēku zaudējušu Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2016.gada 28.novembra lēmumu Nr.1/29 "Dabasgāzes pārvades pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika" (Latvijas Vēstnesis 2016, 236.nr.).
75. Metodika stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".